

Pengeinstitutter

Halvårsartikel 2014

Halvårsartikel 2014 for pengeinstitutter

1. Hovedtal for pengeinstitutternes halvårsregnskaber:

- Pengeinstitutterne fik et samlet overskud før skat på 16,1 mia. kr. i 1. halvår 2014. Dette er det bedste resultat siden 1. halvår 2007. Resultatfremgangen sker primært som følge af faldende nedskrivninger på udlån, samt en ekstraordinær stigning i andre driftsindtægter.
- Nettorenteindtægterne er faldet i forhold til 1. halvår året før, hvilket kan henføres til et fortsat faldende udlån samt faldende rentemarginal på udlån.
- Nedskrivninger på udlån er faldet fra 7,9 mia. kr. til 5,5 mia. kr. og udgør 0,28 pct. af udlån og garantier i 1. halvår 2014.
- Pengeinstitutternes udlån – korrigeret for repoforretninger – er faldet med 70 mia. kr. (5 pct.) siden udgangen af 1. halvår 2013, mens indlån – korrigeret for repo'er - er steget med 11 mia. kr. (0,7 pct.) Korrigeret for repoforretninger har pengeinstitutterne således et indlånsoverskud på 244 mia. kr. mod et indlånsoverskud på 163 mia. kr. 1. halvår året før.
- De nye kapitalregler (CRR/CRD IV) medfører bl.a. en ændring i opgørelsen af pengeinstitutternes egentlige kernekapital samt deres risikoeksponering. Isoleret set indebærer det en reduktion i institutternes egentlige kernekapitalprocenter. Reduktionen opvejes dog af den positive indtjening i halvåret og faldende udlån. Primært som følge heraf stiger sektorens samlede egentlige kernekapitalprocent fra 16,7 pct. ultimo 2013 til 16,9 pct. 1. halvår 2014.
- Finanstilsynet fandt i 2013 anledning til at se nærmere på pengeinstitutternes finansiering af vindmøller blandt andet som følge af indikationer på forøget konkurrence på området. På baggrund af gennemgangen af redegørelserne har Finanstilsynet identificeret nogle eksempler på god praksis for vindmøllefinansiering.

Tabel 1: Pengeinstitutternes halvårsregnskaber, 2013-2014
Gruppe 1-4 i alt

<i>Mio. kr.</i>	<i>1.halvår 2013</i>	<i>1.halvår 2014</i>	<i>Ændring</i>
Resultat poster (uddrag)			
Netto renteindtægter	23.773	22.905	-3,7%
Udbytte af aktier mv.	2.173	2.543	17,0%
Netto gebyrindtægter	10.042	11.480	14,3%
Netto rente- og gebyrindtægter	35.988	36.929	2,6%
Kursreguleringer	3.195	1.996	-37,5%
Andre driftsindtægter	1.448	3.966	173,9%
Udgifter til personale og administration	23.935	23.696	-1,0%
Andre driftsudgifter	777	678	-12,8%
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	7.897	5.495	-30,4%
Resultat af kapitalandele	3.802	4.731	24,4%
Resultat før skat	10.444	16.116	54,3%
Balance poster (uddrag)			
	-	-	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	321.838	315.110	-2,1%
Udlån	1.756.254	1.654.256	-5,8%
<i>Udlån ex. repo</i>	1.420.855	1.350.682	-4,9%
Obligationer	970.173	1.026.995	5,9%
Aktier m.v.	32.131	34.294	6,7%
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	722.243	563.334	-22,0%
Indlån	1.693.387	1.866.161	10,2%
<i>Indlån ex. repo</i>	1.583.600	1.594.519	0,7%
Udstedte obligationer	355.730	290.961	-18,2%
Egenkapital i alt	278.890	306.034	9,7%
Balance	3.905.296	3.781.340	-3,2%
Garantier m.v. i alt	328.797	335.509	2,0%
Andre eventualforpligtelser i alt	154.220	179.769	16,6%
Udvalgte Nøgletal (institutniveau)			
Solvensprocent	22,85	20,87	
Kernekapitalprocent	20,45	18,23	
Egentlig kernekapitalprocent	17,35	16,92	
Halvårets egenkapitalforrentning før skat	3,85	5,51	
Indtjening pr. omkostningskrone	1,31	1,51	
Akkumuleret nedskrivningsprocent	3,81	4,01	
Halvårets nedskrivningsprocent	0,37	0,28	
Udvalgte Nøgletal (koncernniveau)			
Solvensprocent	19,96	18,15	
Kernekapitalprocent	17,88	15,61	
Egentlig kernekapitalprocent	15,18	14,51	

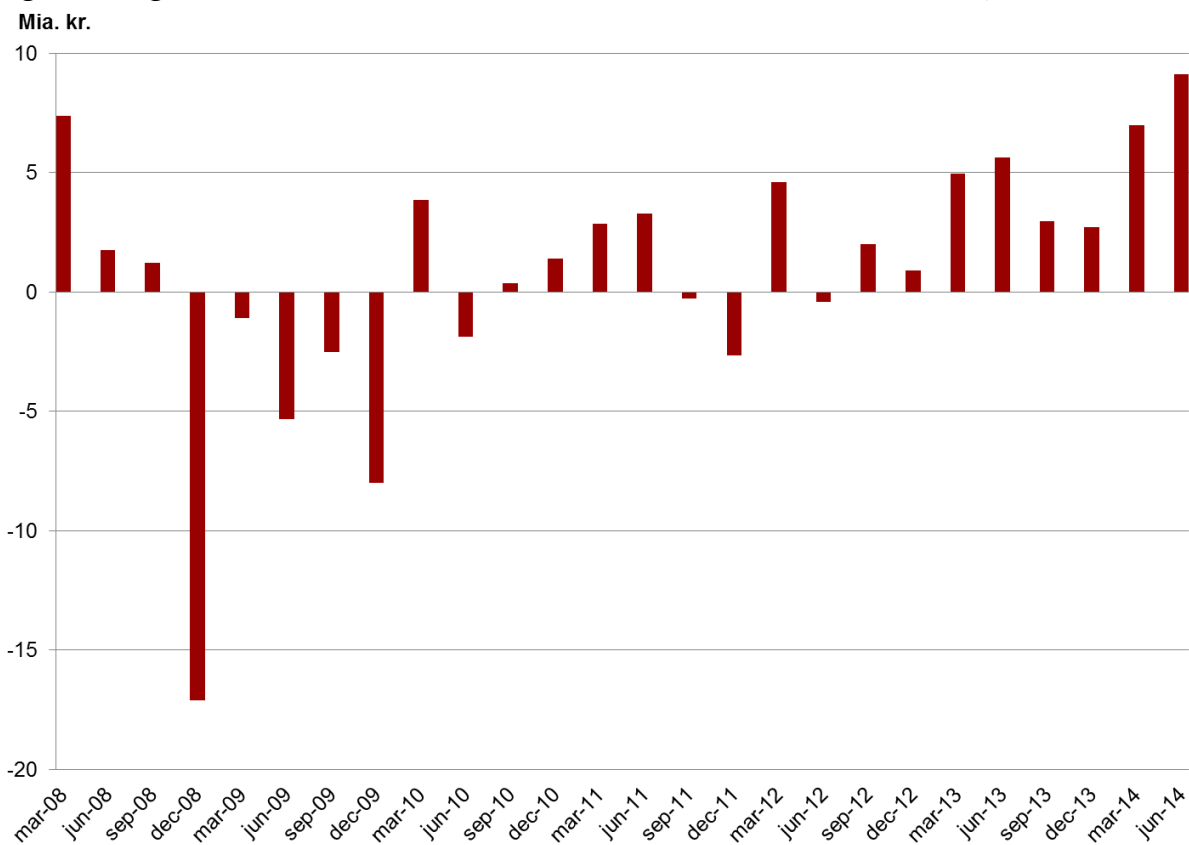
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

2. Halvårsregnskaberne

2.1. Resultatposter

Pengeinstitutterne fik samlet set et overskud før skat på 16,1 mia. kr. i 1. halvår 2014, mod et overskud på 10,4 mia. kr. i den samme periode året før, jf. tabel 1 og figur 1. Det forbedrede resultat kan især henføres til et fald i nedskrivninger samt en ekstraordinær stigning i andre driftsindtægter i Jyske Bank¹.

Figur 1: Pengeinstitutternes resultat før skat, 1. kvartal 2008 – 2. kvartal 2014

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Korrigerer man for Jyske Banks ekstraordinære indtægt, ligger halvårsresultatet for 2014 fortsat på det højeste niveau siden 1. halvår 2007.

For pengeinstitutsektoren samlet set faldt nettorenteindtægterne med knap 0,9 mia. kr. (4 pct.) i forhold til 1. halvår året før. Forklaringen kan henføres til et faldende udlån, samt en faldende rentemarginal på pengeinstitutternes udlån² til husholdninger og ikke-finansielle selskaber (erhverv).

Nettogebyrindtægterne er steget med godt 1,4 mia. kr. i forhold til året før. Indtægter fra værdipapirhandel og depoter udgør størstedelen af gebyrindtægterne.

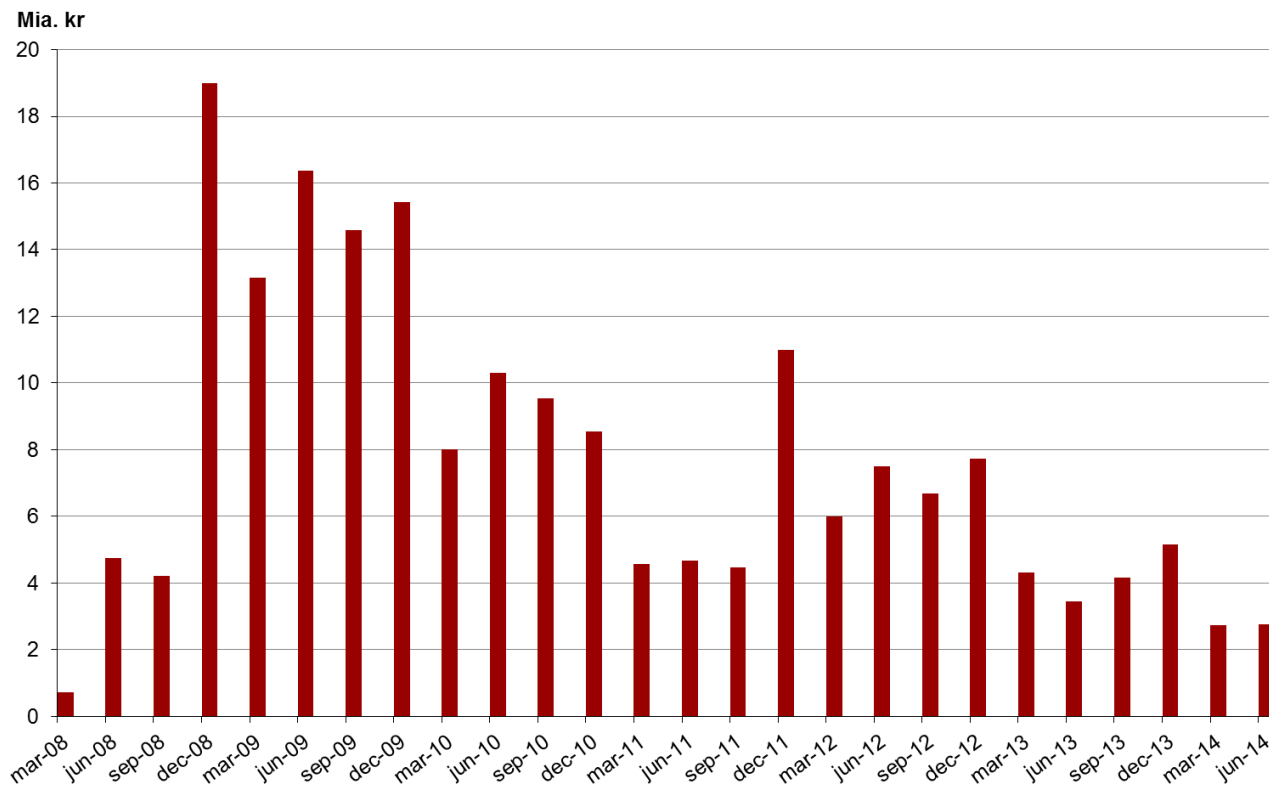
Nedskrivninger på udlån beløber sig til godt 5,5 mia. kr. i 1. halvår 2014 mod 7,9 mia. kr. i 1. halvår året før. Det er i relative termer 0,28 pct. af udlån og garantier mod 0,37 pct. i den tilsvarende periode året

¹ Stigningen i andre driftsindtægter skyldes, at Jyske Bank i forbindelse med fusionen med BRF Kredit har indtægtsført en værdiregulering af forskellen mellem overtagelsesværdien og den indre værdi af BRF Kredit på 2,4 mia. kr.

² Se Nationalbankens rentestatistik for pengeinstitutter: Tabel DNRUPI – Pengeinstitutternes rentemarginaler på udestående udlån.

før. Det ses af figur 2, at nedskrivningsniveauet på kvartaler har været faldende og er på sit laveste niveau siden 1. kvartal 2008.

Figur 2: Pengeinstitutternes udgiftsførte nedskrivninger på udlån, 1. kvartal 2008 - 2. kvartal 2014

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Der er imidlertid fortsat nogen spredning i nedskrivninger blandt pengeinstitutterne. 10 procent af pengeinstitutterne har nedskrevet over 1,2 procent af deres udlån og garantier i første halvår 2014, jf. tabel 2.

Tabel 2: Spredning på udgiftsførte nedskrivninger, 1. halvår 2014

	10%	25%	Median	75%	90%	Gennemsnit (vægtet)
1. halvår 2014	0,00	0,11	0,39	0,70	1,20	0,27

Anm.: Negative udgiftsførte nedskrivninger er nettoindtægtsført i 1. halvår 2014, dvs. en nettotilbageførsel af tidligere førte nedskrivninger.
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Kursgevinster på værdipapirbeholdninger mv. bidrager med knap 2 mia. kr. mod 3,2 mia. kr. 1. halvår året før. Kursreguleringer indeholder både værdiregulering af udlån, værdipapirbeholdninger, valuta, afledte finansielle instrumenter og finansielle forpligtelser mv. Faldet i kursgevinster på værdipapirbeholdninger mv. i forhold til 1. halvår året før kan først og fremmest henføres til et negativt bidrag fra udstedte obligationer (gruppe 1) samt afledte finansielle instrumenter.

Resultat af kapitalandele, dvs. resultat af bank-, forsikrings- og realkreditdrift i datterselskabsform, beløber sig til 4,7 mia. kr. mod 3,8 mia. kr. i 1. halvår året før.

Pengeinstitutternes basisindtjening (indtjening før nedskrivninger på udlån, kursreguleringer og resultat af kapitalinteresser) er forbedret fra 11,2 mia. kr. i 1. halvår 2013 til 14,8 mia. kr. i 1. halvår 2014. Basisindtjeningen bør sædvanligvis være proportioneret til at dække de forventede tab på udlånsvirksomheden, således at det kun er større uventede tab, der skal absorberes af egenkapitalreserverne. Sammenholder man basisindtjeningen i pct. af udlån og garantier med et 25 års gennemsnitligt nedskrivningsniveau på 0,5 pct.³ ligger størstedelen af institutterne i 1. halvår 2014 over dette benchmark.

Målt i forhold til udlån og garantier, havde 10 pct. af pengeinstitutterne en basisindtjening på under 0,26 pct. i 1. halvår 2014, jf. tabel 3. For sektoren er basisindtjeningen steget fra gennemsnitligt 0,6 pct. i 1. halvår 2013 til 0,8 pct. i 1. halvår 2014. Udover den ekstraordinære stigning i andre driftsindtægter kan forbedringen navnlig henføres til øgede gebyrindtægter.

Tabel 3: Spredning i basisindtjening i pct. af udlån og garantier, 1. halvår 2014

	10%	25%	Median	75%	90%	Gennemsnit (vægtet)
1. halvår 2014	0,26	0,62	0,96	1,25	1,77	0,79

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

2.2. Balanceposter

Den samlede udlånsvirksomhed i pengeinstitutterne udgør 1.654 mia. kr. efter 1. halvår 2014. Pengeinstitutternes udlån er fra udgangen af 1. halvår 2013 til udgangen af 1. halvår 2014 faldet med 102 mia. kr. (6 pct.). Udlånet er faldet i alle grupper. Korrigeret for repo-udlån er udlånet reduceret med 70 mia. kr. (5 pct.).

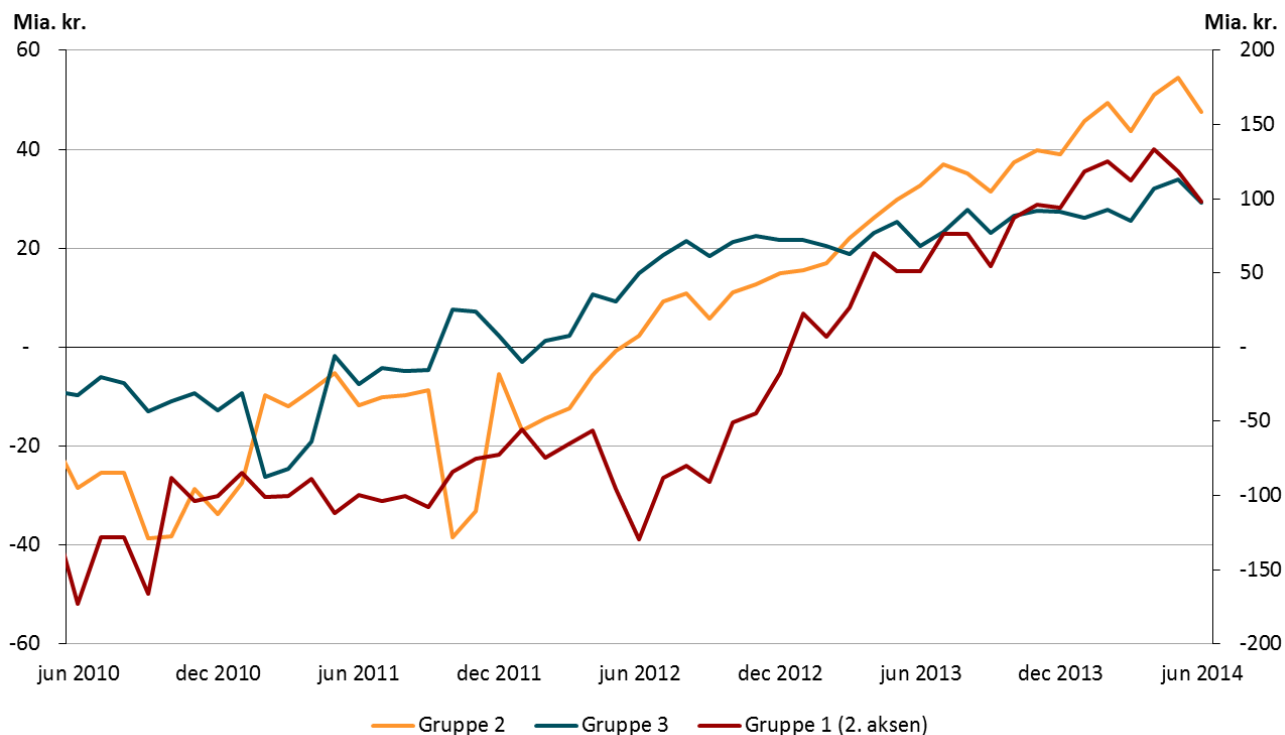
Indlånet er steget med 173 mia. kr. (10 pct.) siden 1. halvår 2013. Indlånet er steget i grupperne 1-3 mens det er faldet i gruppe 4. Korrigeret for repo-indlån er indlånet kun steget med 11 mia. kr. (0,7 pct.).

Korrigeret for repo-forretninger - hvorved der ses bort fra ind- og udlån, hvor der er stillet sikkerhed af høj kvalitet bag - har sektoren et indlånsoverskud på 244 mia. kr. mod et overskud på 163 mia. kr. året før⁴. Indlånsoverskuddet – korrigeret for repo-forretninger – har i en længere periode været positiv, jf. figur 4. Dog varierer det inden for de enkelte grupper, hvornår indlånsoverskuddet blev vendt til et overskud. Pengeinstitutterne i gruppe 1 har haft et indlånsoverskud siden udgangen af 2012, mens gruppe 2 og 3 har haft et overskud siden henholdsvis juni 2012 og ultimo 2011.

³ De seneste 25 års nedskrivninger omregnet til halvårsniveau.

⁴ Korrigeres der ikke for repo-forretninger, har sektoren samlet et indlånsoverskud (indlån fratrukket udlån) på 212 mia. kr. mod et indlånsoverskud på 63 mia. kr. året før. Ændringen er primært drevet af institutterne i gruppe 1.

Figur 4: Pengeinstitutternes indlånsoverskud (korrigeret for repo'er), juni 2010 – juni 2014

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Den samlede fundingstruktur viser, at en mindre del - end året før - af udlånsvirksomheden finansieres af udstedte obligationer, 291 mia. kr. mod 356 mia. kr. Den store volumen (289 mia. kr.) i den udestående obligationsudstedelse ligger hos gruppe 1 institutterne.

Nettogæld til andre kreditinstitutter er for sektoren samlet set faldet fra 400 mia. kr. ved 1. halvår 2013 til 248 mia. kr. ved udgangen af 1. halvår 2014. Faldet skyldes en reduktion i gæld til kreditinstitutter og centralbanker. Der er kun nettogæld i gruppe 1 og 2, jf. tabel 4.

Tabel 4: Pengeinstitutternes halvårsregnskaber, 2013-2014 fordelt på gruppe 1-4

Mio. kr.	Gruppe 1			Gruppe 2			Gruppe 3			Gruppe 4		
	1.halvår 2013	1.halvår 2014	Ændring	1.halvår 2013	1.halvår 2014	Ændring	1.halvår 2013	1.halvår 2014	Ændring	1.halvår 2013	1.halvår 2014	Ændring
Resultat poster (uddrag)												
Netto renteindtægter	16.768	16.470	-1,8%	3.905	3.536	-9,4%	2.937	2.849	-3,0%	28	29	5,4%
Netto gebyrindtægter	7.854	9.039	15,1%	864	1.100	27,4%	1.184	1.313	10,9%	26	27	6,1%
Netto rente- og gebyrindt.	26.622	27.202	2,2%	4.864	5.399	11,0%	4.195	4.250	1,3%	54	57	5,3%
Kursreguleringer	1.476	313	-78,8%	1.684	1.071	-36,4%	41	605	1365,1%	-1	9	*
Andre driftsindtægter	1.060	3.718	250,8%	340	207	-38,9%	34	39	12,7%	1	1	
Udgifter til pers. og adm.	17.049	17.126	0,5%	3.906	3.815	-2,3%	2.656	2.658	0,1%	43	46	6,6%
Nedskrivninger på udlån	4.764	3.106	-34,8%	1.859	1.186	-36,2%	1.287	1.266	-1,7%	4	-1	*
Resultat af kapitalandele	3.521	4.218	19,8%	250	466	86,3%	24	47	90,4%	5	-	*
Resultat før skat	9.503	13.668	43,8%	895	1.648	84,2%	60	771	1181,6%	9	20	114,8%
Balance poster (uddrag)												
Tilg. hos kreditinstitutter	300.299	294.319	-2,0%	13.994	9.684	-30,8%	6.589	10.354	57,1%	215	187	-13,1%
Udlån	1.499.518	1.419.120	-5,4%	150.524	134.983	-10,3%	100.356	98.640	-1,7%	946	855	-9,6%
Udlån ex. repo	1.164.836	1.117.456	-4,1%	149.807	133.073	-11,2%	100.356	98.640	-1,7%	946	855	-9,6%
Gæld til kreditinstitutter	678.810	530.967	-21,8%	31.365	25.221	-19,6%	10.282	7.058	-31,3%	87	76	-13,5%
Indlån	1.363.819	1.530.889	12,3%	193.698	199.370	2,9%	128.933	133.925	3,9%	1.255	1.185	-5,6%
Indlån ex. repo	1.254.032	1.259.247	0,4%	193.698	199.370	2,9%	128.933	133.925	3,9%	1.255	1.185	-5,6%
Udstedte obligationer	345.690	288.871	-16,4%	9.480	1.336	-85,9%	541	457	-15,4%	0	0	*
Egenkapital i alt	223.375	250.263	12,0%	34.895	34.750	-0,4%	18.899	20.000	5,8%	310	315	1,5%
Balance	3.423.916	3.319.315	-3,1%	301.575	288.031	-4,5%	168.011	170.098	1,2%	1.719	1.647	-4,2%
Udvalgte Nøgletal (institutniveau)												
Solvensprocent	24,59	21,71		16,83	17,82		17,04	17,31		24,61	25,85	
Kernekapitalprocent	21,87	18,64		15,31	16,80		15,81	16,32		23,66	25,37	
Halvårets EKF før skat	4,35	5,71		3,05	4,96		0,32	3,92		2,91	6,27	
Indtjening pr. omk.krone	1,42	1,63		1,14	1,30		1,01	1,18		1,18	1,41	
Akk. nedskrivningspct.	3,16	3,18		7,51	9,29		7,42	8,16		3,68	4,83	
Halvårets nedskrivningspct.	0,26	0,18		0,98	0,73		0,99	0,98		0,42	-0,12	

Anm.: Der er i sammenligningstallene taget højde for fusioner samt udviklinger i omfanget af arbejdende kapital, der bevirker, at et institut overgår fra én gruppe til en anden. Det vil med andre ord sige, at grupperne er låst med udgangspunkt i gruppefordelingen i 2014.Q2. FS Bank, PFA udbetalingsbank, Landbrugets Finansieringsbank og Coop Bank er ikke medtaget.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

2.3. Nøgletal

Pengeinstitutsektorens solvens- og kernekapitalprocent er faldet fra 1. halvår 2013 til 1. halvår 2014, både på institut- og koncernniveau. Kernekapitalprocenten er faldet fra 20,5 til 18,2. Solvensprocenten er faldet fra 22,9 til 20,9, jf. tabel 5. Faldet skyldes hovedsagligt en stigning i risikoeksponeringen for pengeinstitutterne i gruppe 1, hvilket blandt andet kan henføres til de nye kapitalregler (se afsnit 4), mens udlånet har været faldende set over den betragtede periode. Årsagen til, at kernekapitalprocenten er faldet mere end den egentlige kernekapitalprocent (jf. tabel 1) kan navnlig henføres til Danske Banks indfrielse af hybrid kernekapital i 1. halvår 2014.

Blandt andre nøgletal ses, at indtjening pr. omkostningskrone er steget og nu ligger på sit højeste niveau set over de seneste 5 år. Det samme gælder halvårets egenkapitalforrentning, der ligeledes ligger på sit højeste niveau over 5 år.

Halvårets nedskrivninger er faldet til 0,28 pct. fra 0,37 pct. året før. Dog ses en svag stigning i de akkumulerede nedskrivninger (de samlede nedskrivninger på de udlån, som pengeinstitutterne har på bøgerne) for sektoren samlet set; 4,0 pct. mod 3,8 pct. af udlån og garantier året før.

Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet er for sektoren som helhed faldet fra 194 pct. efter 1. halvår 2013 til 154 pct. ved udgangen af 1. halvår 2014.

Tabel 5: Pengeinstitutternes nøgletal 1. halvår 2009-2014, beregnet som vægtet gennemsnit

Institutniveau	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Solvensprocent	16,45	17,53	19,83	19,84	22,85	20,87
Kernekapitalprocent	12,94	14,25	16,77	17,36	20,45	18,23
Halvårets egenkapitalforrentning før skat	-2,52	1,83	2,60	1,57	3,85	5,51
Halvårets egenkapitalforrentning efter skat	-2,93	1,22	1,85	1,03	3,09	4,92
Indtjening pr. omkostningskrone	0,90	1,10	1,17	1,11	1,31	1,51
Renterisiko	1,56	0,48	0,49	0,27	0,51	0,88
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	133,42	132,41	117,80	119,77	108,04	92,77
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	135,07	163,60	143,34	148,72	194,16	153,66
Summen af store engagementer	57,37	34,52	27,36	20,08	8,59	6,66
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,52	3,29	3,10	3,73	3,81	4,01
Halvårets nedskrivningsprocent	1,05	0,53	0,36	0,58	0,37	0,28
Halvårets udlånsvækst	-5,64	4,20	-1,75	6,44	-3,25	0,29
Udlån i forhold til egenkapital	8,27	8,38	7,08	6,96	6,30	5,42
Koncernniveau	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Solvensprocent	14,74	15,53	17,55	17,23	19,96	18,15
Kernekapitalprocent	11,41	12,47	14,61	14,99	17,88	15,61
Halvårets egenkapitalforrentning før skat	-1,97	1,84	2,95	1,71	4,31	5,91
Halvårets egenkapitalforrentning efter skat	-2,66	1,02	1,99	0,98	3,22	4,92
Indtjening pr. omkostningskrone	0,94	1,08	1,16	1,10	1,30	1,49
Renterisiko	1,76	0,52	0,64	0,25	0,67	1,23
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	106,14	143,99	114,41	118,77	156,05	110,40
Summen af store engagementer	63,90	41,22	20,82	18,04	6,09	5,17
Akkumuleret nedskrivningsprocent	1,94	2,56	2,36	2,72	2,70	2,54
Halvårets nedskrivningsprocent	0,84	0,42	0,32	0,41	0,27	0,17
Halvårets udlånsvækst	-3,00	3,77	-2,46	3,91	-2,18	10,38
Udlån i forhold til egenkapital	14,73	14,68	12,34	12,25	11,31	10,70

Anm.: Halvårets udlånsvækst er væksten fra primo året til udgangen af 1. halvår. FS Bank, PFA udbetalingsbank, Landbrugets Finansieringsbank og Coop Bank er ikke medtaget.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

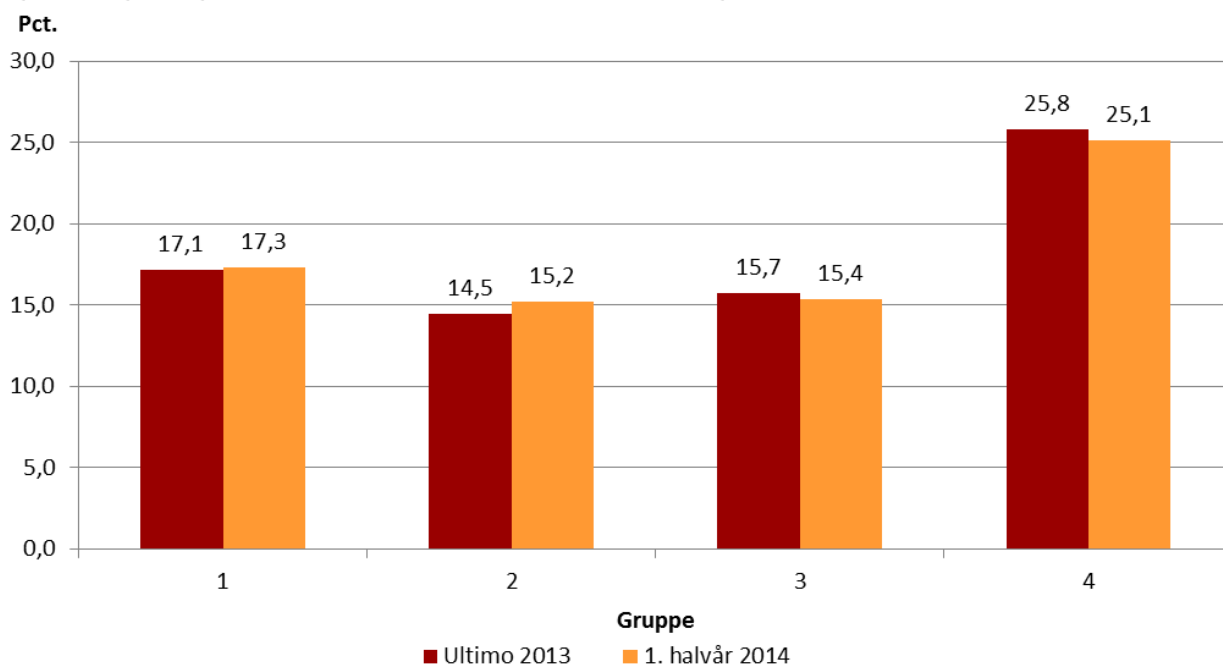
Finanstilsynet opdaterer halvårets nøgletal i femårsoversigt fordelt på grupper og de enkelte institutter i nøgletalsdatabasen på Finanstilsynets hjemmeside.

4. Effekten af de nye kapitalregler

Nye kapitalregler CRR/CRD IV⁵ trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2014. De nye regler påvirker både opgørelsen af pengeinstitutternes kapital samt den risikoeksponering, som indgår i beregningen af deres kapitalprocenter.

En sammenligning af pengeinstitutternes egentlige kernekapitalprocenter ultimo 2013 med 1. halvår 2014 viser, at pengeinstitutterne i gruppe 1 og 2 har oplevet en stigning i deres egentlige kernekapitalprocent, mens de mindre pengeinstitutter i gruppe 3 og 4 har oplevet et fald. Gruppe 1 og 2 har haft en stigning på henholdsvis 0,2 og 0,8 pct.-point, mens pengeinstitutterne i gruppe 3 og 4 har oplevet et fald på henholdsvis 0,3 og 0,7 pct.-point i deres egentlige kernekapitalprocent, jf. figur 5. Udviklingen dækker både over effekten af de ændrede regler samt halvårets almindelige udvikling i kapital og risikoeksponeringer, herunder ikke mindst halvårets indtjening.

Figur 5: Egentlige kernekapitalprocenter ultimo 2013 og 1. halvår 2014

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Den nye regulering medfører en ændring i opgørelsen af den egentlige kernekapital samt pengeinstitutternes risikoeksponering, det vil sige en ændring i både tæller og nævner i den egentlige kernekapitalprocent. Blandt andet indebærer den nye regulering, at fradrag i kapitalen i højere grad sker i den egentlige kernekapital mod tidligere i både kernekapital og samlet kapital, mens der i beregningen af risikoeksponeringen sker en sænkning af risikovægtene på eksponeringer mod små og mellemstore virksomheder⁶.

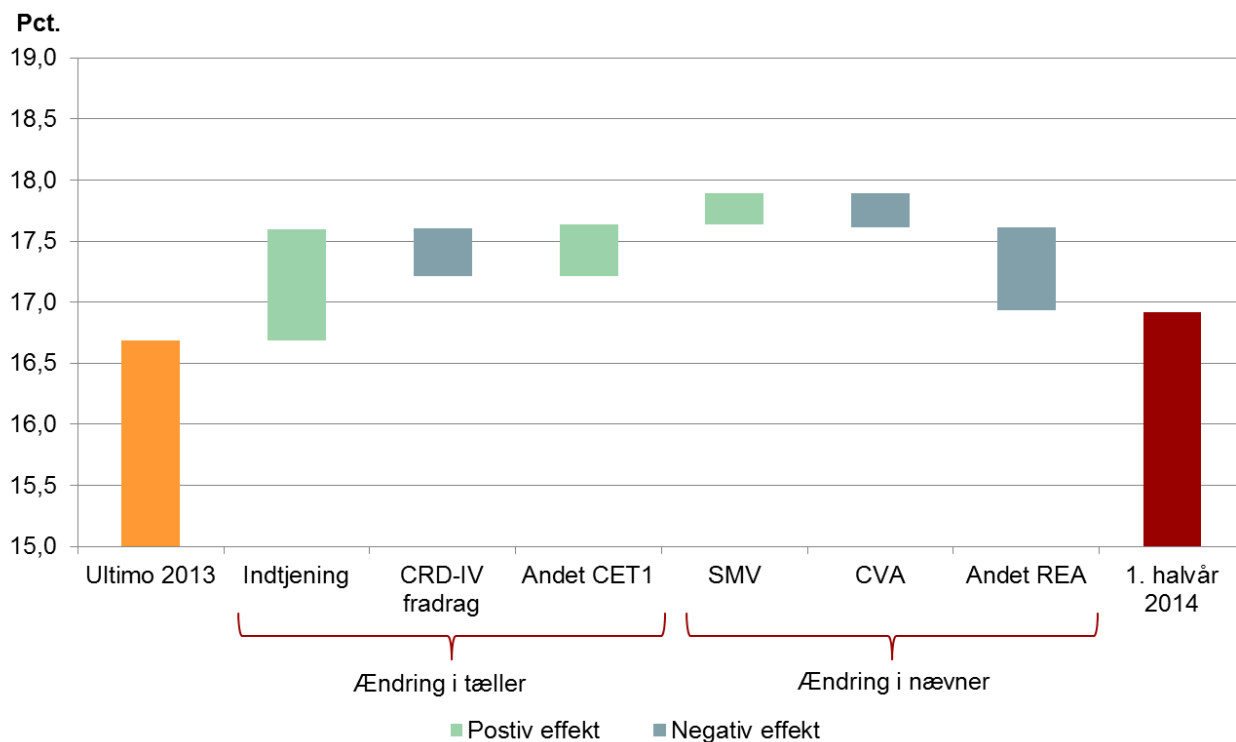
For pengeinstitutsektoren samlet set, er den egentlige kernekapitalprocent steget fra 16,7 pct. ultimo 2013 til 16,9 pct. i 1. halvår 2014, jf. figur 6. Ændringen på 0,2 pct.-point kan især henføres til halvårets indtjening, samt en stigning i de andre poster som indgår i den egentlige kernekapital (Andet CET1)

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringselskaber (CRR) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) nr. 36/2013 af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringselskaber (CRD IV).

⁶ Se også artiklen *Markedsudvikling 2013 for pengeinstitutter*.

som følge af fusioner og konvertering af kapital. Derudover bidrager sænkningen af risikovægtene på eksponeringer mod små og mellemstore virksomheder (SMV) også til stigningen i den egentlige kernekapitalprocent. Niveauet for sektorens egentlige kernekapitalprocent har dermed ikke ændret sig væsentligt på trods af indførelsen af de nye regler.

Figur 6: Udviklingen i den egentlige kernekapitalprocent for sektoren, ultimo 2013 til 1. halvår 2014

Anm.: Kategorien "CRD-IV fradrag" er de nye reguleringsmæssige fradrag i den egentlige kernekapital, kategorien "Andet CET1" dækker over de andre poster som indgår i den egentlige kernekapital (Aktiekapital mv.), kategorien "SMV" dækker over den effekt som kommer fra sænkningen af risikovægtene på eksponeringer mod små og mellemstore virksomheder, kategorien "CVA" =Credit Valuation Adjustment: Kapitalkrav til at dække risikoen for tab som følge af værdiregulering på visse typer derivater ved en forringelse i modpartens kreditkvalitet, jf. artikel 381 i CRR, mens kategorien "Andet REA" dækker over udviklingen i den resterende del af risikoeksponeringerne, herunder både øvrige effekter af de nye regler og halvårets "almindelige" udvikling.

FS Bank, PFA udbetalingsbank, Landbrugets Finansieringsbank og Coop Bank er ikke medtaget.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Udviklingen i figur 6 er på grund af deres størrelse primært drevet af institutterne i gruppe 1. Pengeinstitutterne i gruppe 2 har oplevet en lidt større stigning i den egentlige kernekapitalprocent. Det kan udover indtjening især henføres til fusioner og konvertering af kapital der forøger den egentlige kernekapital (Andet CET1). For gruppe 3 institutterne kan faldet i den egentlige kernekapitalprocent især henføres til de nye reguleringsmæssige fradrag (CRD-IV fradrag).

5. Vurdering af vindmølle eksponeringer

Finanstilsynet fandt i 2013 anledning til at se nærmere på pengeinstitutternes finansiering af vindmøller. Baggrunden var blandt andet nogle indikationer på øget konkurrence på området. Som led heri blev der rettet et særligt fokus på vindmøllefinansiering i den supplerende indberetning med kreditrelaterede oplysninger med fokus på institutternes 50 største eksponeringer, som Finanstilsynet foretog i foråret 2013.

På baggrund af indberetningen identificerede Finanstilsynet 9 pengeinstitutter med væsentlig vindmølle eksponering blandt deres 50 største eksponeringer. Disse 9 pengeinstitutter blev i december 2013 bedt om at indsende en redegørelse for deres tilgang til belåning af vindmøller.

Finanstilsynets efterfølgende gennemgang af redegørelserne har ikke givet anledning til tilsynsreaktioner. Finanstilsynet har dog identificeret enkelte områder, hvor institutterne bør være mere forsigtige. Eksempler herpå er, at værdiansættelsen af vindmøllen i nogle tilfælde er foretaget udelukkende som en procentsats af møllens anskaffelsespris, at der i bevillingssituationen ikke stilles faste krav om egenfinansiering, eller at der ydes lån med en løbetid på over 20 år. Institutterne er individuelt blevet gjort opmærksomme på disse observationer.

Som opsamling på gennemgangen af redegørelserne har Finanstilsynet identificeret nogle eksempler på god praksis for vindmøllefinansiering, jf. boks 1.

Boks 1. God praksis for vindmøllefinansiering.

Vindmølleprojekter er meget forskellige og et institut bør foretage en individuel vurdering af det enkelte projekt og den enkelte kunde. Særligt er det ikke nok alene at basere værdiansættelsen på vindmøllens anskaffelsessum. Vurderingen bør tage udgangspunkt i et plausibelt og robust budget set over projektets levetid. Ved vurdering af budgettet bør et institut være særlig opmærksomt på følgende forhold:

- Vindforholdene på vindmøllens placering samt vindmøllens forventede årsproduktion
- Afregningsprisen på den producerede strøm og skrotningsbeviser
- Pris og etableringsomkostninger på vindmøllen
- Skattevilkår
- Driftsudgifter og øvrige vedligeholdelsesudgifter, herunder udgifter til administration
- Projektinformationer, herunder vindmøllens levetid
- Følsomhedsanalyser og nøgletal
- Selve finansieringen, herunder:
 - Løbetid lavere end møllens designlevetid
 - Krav om egenfinansiering
 - Rentefølsomhed
 - Pantsikkerheder

Når instituttet skal vurdere, om en vindmølle finansiering er en rentabel forretning, bør instituttet være særlig opmærksom på vindmøllens placering, da der kan være store forskelle i vindstyrken. En vindmølle med en god placering kan således producere op til 50 pct. mere energi end en mindre velplaceret mølle.

Foruden prisen på selve vindmøllen kan anlægsudgifter ligeledes bestå af betaling af fundament, tilslutning til elnettet, betaling til lodsejer, adgang til møllen, værditabserstatning til naboer, konsulentbistand m.v.

Drifts- og vedligeholdelsesudgifter dækker over udgiften til den daglige drift, årlige serviceeftersyn, forsikringspræmier, elmålerafgifter, kontingent, udgifter til slidskader m.v. Instituttet må her forvente, at vindmøllen efter en årrække skal have udskiftet større delkomponenter. Instituttet bør i den forbindelse overveje, om der skal ske hensættelser i forhold til vedligeholdelsen.

Kundens forhold

Ved vurdering af kundens økonomi bør instituttet kræve, at kundens økonomi skal kunne bære supplerende indbetalinger ved f.eks. lav produktion. Instituttet bør lave en reel vurdering af kundens egenkapital. Kravet til egenkapitalens størrelse vil afhænge af vindmølleprojektets omfang.

Instituttet bør endvidere tage pantsikkerheder. Dette kan være en kombination af pantebreve, transport i garantier, udlodning hos driftsselskab eller i elregninger, indtrædelsesret i service- eller elsalgsaftaler eller pant i projekttrettigheder og forsikringer. Yderligere bør instituttet tage pant i aktier, andele, anparter mv.

Finansiering af udenlandske vindmøller

Ved finansiering af vindmøller uden for Danmark bør instituttet være opmærksom på, at andre forhold kan gøre sig gældende ved værdiansættelsen af en vindmølle. Instituttets vurdering bør fortsat tage udgangspunkt i et robust budget, hvor instituttet skal være særlig opmærksomt på forholdene beskrevet på forrige side, samt om det pågældende land har forhold, der afviger fra dansk tilgang.

Appendiks Pengeinstitutter under tilsyn pr. 15. juli 2014

FT.nr. Navn	FT.nr. Navn	FT.nr. Navn
Gruppe 1 - Arb. kapital over 65 mia. kr.	Gruppe 3 (fortsat)	Gruppe 3 (fortsat)
2222 Nordea Bank Danmark A/S	6140 Møns Bank, A/S	9684 Fanø Sparekasse
3000 Danske Bank A/S	6160 FS Bank A/S	9690 Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse
7858 Jyske Bank A/S	6471 Grønlandsbanken, Aktieselskab	9695 Saxo Privatbank A/S
8079 Sydbank A/S	6482 BRFKredit Bank a/s	9740 Frøs Herreds Sparekasse
8117 Nykredit Bank A/S	6520 Lollands Bank, Aktieselskab	9797 Broager Sparekasse
5	6771 Lægernes Pensionsbank A/S	9827 Sparekassen Bredebro
Gruppe 2 - Arb. kapital over 12 mia. kr.	6860 Nordfyns Bank Aktieselskabet	9860 Folkesparekassen
522 Sjælland, Sparekassen	6880 Totalbanken A/S	13080 Frørup Andelskasse
1149 Saxo Bank A/S	7230 Østjyds Bank A/S	13100 Københavns Andelskasse
5301 Arbejdernes Landsbank, Aktieselskab	7320 Djurslands Bank A/S	13290 Andelskassen Fælleskassen
7670 Ringkjøbing Landbobank, Aktieselskab	7440 Nørresundby Bank A/S	13330 Slagelse, Andelskassen J.A.K
7681 Alm. Brand Bank A/S	7500 Hvidbjerg Bank Aktieselskab	13460 Merkur, Den Almennyttige Andelskasse
7730 Vestjysk Bank A/S	7570 PenSam Bank A/S	47
9217 Jutlander Bank	7780 Skjern Bank, Aktieselskabet	Gruppe 4 - Arb. kapital under 250 mio. kr.
9335 Kronjylland, Sparekassen	7890 Salling Bank A/S	544 Refsnæs Sparekasse
9380 Spar Nord Bank A/S	7930 Kreditbanken A/S	579 Sparekassen Den lille Bikube
9686 Den Jyske Sparekasse	8099 Nordjyske Bank A/S	800 Flemløse Sparekasse
10001 FIH Erhvervsbank A/S	9044 Dronninglund Sparekasse	1693 PFA Udbetalingsbank
11	9070 Sparekassen Vendsyssel	5125 Leasing Fyn Bank
Gruppe 3 - Arb. kapital over 250 mio. kr.	9090 Sparekassen Thy	6620 Coop Bank A/S
400 Lån og Spar Bank A/S	9124 Sønderhå-Hørsted Sparekasse	9358 Vistoft Sparekasse
537 Dragsholm Sparekasse	9133 Frøslev-Møllerup Sparekasse	9369 Søby-Skader-Halling Sparekasse
755 Middelfart Sparekasse	9135 Klim Sparekasse	9627 Ulfborg Sparekasse
828 Sparekassen Faaborg A/S	9137 Ekspres Bank A/S	9629 Stadil Sparekasse
844 Fynske Bank A/S	9212 Hals Sparekasse	9639 Fjaltring-Trans Sparekasse
847 Rise Spare- og Lånekasse	9283 Langå Sparekasse	13070 FASTER Andelskasse
1671 Basisbank A/S	9283 Langå Sparekasse	13220 Andelskassen OIKOS
5999 Danske Andelskassers Bank A/S	9312 Sparekassen Balling	13350 Østervraa, J.A.K. Andelskassen
6060 DiBa Bank A/S	9354 Rønde og Omegns Sparekasse	13450 Funder Fælleskasse Andelskasse
6102 Landbrugets Finansieringsbank (LFB)	9388 Sparekassen Djursland	15
	9634 Borbjerg Sparekasse	
	9682 Nr. Nebel og Omegn, Sparekassen for	

Fusioner og ophørte institutter i 2013	
Ophørte institutter	Fortsættende institutter
844 Svendborg Sparekasse A/S	844 Fynske Bank A/S
6220 Vordingborg Bank A/S	Ophørt
6850 Vestfyns Bank A/S	Ophørt
8222 Banque Internationale à Luxembourg	Udenlandsk institut i Danmark
8231 FIH Kapital Bank A/S	Ophørt
8269 Carnegie Bank A/S	Ophørt
9351 Hobro, Sparekassen	9217 Jutlander Bank

Institutter overtaget af Finansiell Stabilitet i 2014

Nye institutter i 2014